

บทคัดย่อ

ในแต่ละปี รัฐบาลได้จัดสรรงบประมาณมากกว่าร้อยละหกของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศสำหรับการจัดซื้อจัดจ้าง ซึ่งการจัดซื้อจัดจ้างกว่าครึ่งหนึ่งของวงเงินงบประมาณดำเนินการโดยการประมูลด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ (e-Auction) จึงอาจกล่าวได้ว่าการประมูลด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์มีบทบาทสำคัญในการบริหารจัดการงบประมาณภาครัฐเป็นอย่างมาก ดังนั้น เพื่อให้การใช้จ่ายงบประมาณภาครัฐเป็นไปอย่างคุ้มค่าและมีประสิทธิภาพ การประมูลด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ต้องมีการออกแบบที่ดีเพื่อให้สามารถบรรลุวัตถุประสงค์หลักของการจัดซื้อจัดจ้างได้ กล่าวคือ จัดซื้อจัดจ้างด้วยประสิทธิภาพสูงสุด ด้วยต้นทุนการจัดซื้อจัดจ้างที่ต่ำที่สุด อย่างไรก็ตาม ปัจจุบันยังไม่มีงานวิจัยที่ศึกษาการประมูลด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์อย่างเป็นระบบ งานวิจัยนี้จะเป็นจุดเริ่มต้นที่จะวิเคราะห์การประมูลด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ โดยมีเป้าหมายหลักคือการจัดทำข้อเสนอแนะในการพัฒนาการประมูลด้วยวิธีการทางอิเล็กทรอนิกส์เพื่อให้การใช้จ่ายงบประมาณภาครัฐมีประสิทธิภาพสูงสุด

ผู้วิจัยได้สร้างแบบจำลองทางทฤษฎีของการประมูลด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ และวิเคราะห์การเสนอราคาในการประมูลจริงเพื่อใช้ในการปรับปรุงแบบจำลอง จากนั้นผู้วิจัยได้เปรียบเทียบผลการประมูลกับการประมูลแบบผสมซึ่งมีรูปแบบที่คล้ายคลึงกับการประมูลด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์แต่มีคุณสมบัติที่ดีหลายประการ แบบจำลองแสดงให้เห็นว่าการประมูลแบบผสมดีกว่าการประมูลด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ทั้งในด้านประสิทธิภาพในการจัดสรรและต้นทุนการจัดซื้อจัดจ้าง

ผู้วิจัยเสนอให้ปรับปรุงแบบการประมูลด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ให้มีการคัดผู้ที่เสนอราคาลดจากราคากลางน้อยที่สุดในช่วงแรกของการประมูลออก เพื่อให้ผู้ประมูลแข่งขันราคากันตั้งแต่เปิดประมูลอย่างตรงไปตรงมา นอกจากนี้ ผู้วิจัยเสนอให้มีการเปิดเผยข้อมูลการเสนอราคาเพื่อให้เกิดความโปร่งใสและสามารถตรวจสอบการประมูลได้ดีขึ้น การปรับปรุงกฎระเบียบเพียงเล็กน้อยตามข้อเสนอแนะจะส่งผลให้การประมูลมีประสิทธิภาพในการจัดสรรสูงขึ้นและต้นทุนการจัดซื้อจัดจ้างต่ำลง นอกจากนี้ การประมูลจะมีความซับซ้อนน้อยลงและป้องกันการสมรู้ร่วมคิดได้ดีขึ้น ส่งผลให้การประมูลจะสามารถบรรลุวัตถุประสงค์ของการจัดซื้อจัดจ้างได้

Abstract

Thai government has allocated over six percent of GDP for procurement each year and the majority of procurements have been conducted via e-Auction. It is therefore undeniable that e-Auction plays an important role in managing government budget. To make the most use of the budget, e-Auction must achieve the main objectives of government procurement—highest efficiency and lowest procurement cost. Nevertheless, there is only a few papers, if any, that study e-Auction format. This research is the first to analyze e-Auction format and provide recommendations how to improve e-Auction to maximize the efficiency of the government procurement.

We construct a theoretical model of e-Auction with the help of the observed bidding behavior in e-Auction, and compare e-Auction with the hybrid auction. Despite the similarity between the two auctions, the hybrid auction possesses many more desirable properties. The theoretical model suggests that the hybrid auction is superior to e-Auction in terms of both efficiency and procurement cost.

Thus, we provide two recommendations: (1) modify e-Auction format such that the highest bidder in the first phase of the auction is dropped out to encourage straightforward bidding strategy, and (2) disclose bidding information to improve transparency and to facilitate auditory process. With such small modifications, e-Auction can achieve higher efficiency and lower procurement cost. Moreover, the auction will be less complicated in terms of bidding strategy and less prone to collusion. Hence, the e-Auction will ultimately be able to achieve the main objectives of government procurement.